

ΓΙΑΝΝΗ ΜΙΧΟΠΟΥΛΟΥ
ΠΟΛΕΜΙΚΟΥ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΟΥ

ΣΚΙΤΣΑ ΑΠ' ΤΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΤΗ
ΔΡΑΣΙ ΤΩΝ ΑΕΡΟΠΟΡΩΝ ΜΑΣ
ΠΟΛΕΜΙΚΑΙ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ

Φ Ο Ρ Ο Σ Τ Ι Μ Η Σ

Ἀφιέρωσι στοὺς ὁμογενεῖς ἀεροπόρους τῆς Αἰγύπτου,
ποὺ ἔπεσαν ἡρωϊκῶ μαχόμενοι γιὰ τὴν Ἑλλάδα τους.

Ἡ ἀφιέρωσι τούτη γίνεται ἐξ ἀφορμῆς τοῦ πρώτου νεκροῦ Αἰγυπτιώτου ἀεροπόρου ἀπ' τὴ μέρα τῆς ἀφίξεως τῶν Ἑλληνικῶν Ἀεροπορικῶν Μοιρῶν στὴν Ἑλλάδα, τοῦ Σμηνία Βατιμπέλλα Γιάννη, ὁ ὁποῖος χάθηκε τὴν 25 τοῦ Νοέμβρη 1944 κατὰ τὴν ἐκτέλεσι πολεμικῆς ἀποστολῆς ἀναγνωρίσεως ἀπὸ Ἀεροδρόμιο τῆς Ἀττικῆς πρὸς τὴν Κρήτη, ἐπὶ καταδιωκτικοῦ ἀεροπλάνου τῆς Μοίρας 335.

Ὡστόσο, ἡ ἀφιέρωσι τούτη εἶναι ἀκόμα κι' ἓνας παλῆος φόρος τιμῆς πρὸς τοὺς ὁμογενεῖς ἀεροπόρους τῆς Αἰγύπτου, ποὺ τοὺς τὸν ὀφείλουμε ἀπὸ πολὺν καιρὸ, ἀπ' τὸν καιρὸ ἀκόμα τῆς ἀνεσυγκροτήσεως τῆς Ἀεροπορίας μας στὴ Μέση Ἀνατολή, ἐπειδὴ ὁ ἀδελφικός μας τοῦτος κόσμος στὴν πρώτη προσκλησι τῆς ξενιτεμένης μας ἀεροπορίας προσῆλθε αὐθόρμητα κι' ἀπαίτησε τὴν κατὰτάξι του ἐθελοντικά, μὲ ξεχωριστὸ πατριωτικὸ ἐγωῖσμό, ζητώντας νὰ προτιμηθῆ ἡ σὴν προσπάθεια τῆς ἀναγεννήσεως τῶν στρατιωτικῶν πυρῆνων τῆς Πατρίδας. Πλαισίωσε ἔτσι μὲ πολλὰ ἀπ' τὰ παιδιὰ του, ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς Αἰγύπτου, τὸν ἀνασυγκροτούμενο Ἐθνικὸ Στρατὸ κι' ἔλαβε μέρος στὸ στρατιωτικὸ ἔργασμὸ κείνης τῆς ἐποχῆς καὶ ἰδιαίτερα στὴν ἀεροπορία. Τὰ εὐγενικὰ παιδιὰ τοῦτα, ποὺ διακρίνονταν γιὰ τὴν αὐθόρμητη πεθαρχία τους, γιὰ τὴν εἰλικρινῆ θέρημη τους νὰ ὑπηρετήσουν τὴ μητέρα Ἑλλάδα, στάθηκαν πάντα στὸ δύσκολο δρόμο τῆς τιμῆς καὶ τοῦ καθήκοντος, ἀκούραστοι καὶ σταθεροὶ ὁδοιπόροι. Καὶ σὲ κάθε γωνιά τῶν πολεμικῶν μας μετώπων, περήφανα ἔστησαν τοὺς ἀεροπορικοὺς σταυροὺς μὲ τίς προπέλλες, ἀψευδεῖς μάρτυρες τοῦ πολεμικοῦ τῶν ἔργου.

Ὁ μεγάλος τους πόθος, ἡ ἐπίμονη καὶ διαρκὴ τους ὄνειροπόλησι, ἦταν νὰ ἀξιωθοῦν νὰ ἔλθουν μὲ τὰ τιμημένα ἀεροπλάνα τους στὴν Ἑλλάδα. Ὁ πόθος τοῦτος πῆρε τὸν περασμένο Νοέμβρη, ὕστερα ἀπὸ τόσων χρόνων ἐκνευριστικὴ ἀναμονή, σάρκα καὶ ὄστᾶ καὶ ἡ ὠραία χίμαιρα ἔγινε ἀκόμα ὠραιότερη πραγματικότης. Προσγειώθηκαν στὰ ἑλληνικὰ ἀεροδρόμια. Ἐλεύθερα πιά μποροῦσαν νὰ φουκτιάσουν τὸ ἑλληνικὸ χῶμα, νὰ τὸ χαϊδέψουν, νὰ σκύψουν καὶ νὰ τὸ φιλήσουν. Στὸν κόρφο τῆς Πατρίδας ἐνοιωθαν πὼς ἦσαν παιδιὰ της, πὼς ποτὲ δὲν ἔπαψαν νὰ εἶναι παιδιὰ της· ὅλα ἦσαν δικά τους κι' ἡ ἀγκαλιά τους στὴ φαντασία τους γινόταν τέτοια, ποὺ ἔσφιγγε ὅλη τὴν Ἑλλάδα. Τὴν Ἑλλάδα, τὴν πατρίδα τους ποὺ δὲν γνώριζαν, μὰ ποὺ τὴν ἔκλειναν πάντα

στην καρδιά τους, από τότε που άρχιζαν τὰ πρῶτα βήματα τῆς ζωῆς. Των στὴν κοιλάδα τῆς χώρας τοῦ Νείλου.

Μὰ κι' ἡ Ἑλλάδα τοὺς δέχθηκε μ' ὄλη τὴν ψυχὴ τῆς τοὺς ἀγκάλιασε καὶ τοὺς ὠνόμασε παιδιὰ τῆς ξεχωριστὰ ἀγαπημένα καὶ τοὺς φίλησε μὲ στοργὴ ιδιαίτερη. Μὲ στοργὴ πού ἡ τρυφερότητά τῆς εἶχε ἀυξηθῆ γιατί χαλκεύθηκε μὲς τὸν καὺμὸ τοῦ πολύχρονου χωρισμοῦ καὶ τὴν παντοτεινὴ λαχτάρρα μιᾶς θριαμβευτικῆς ἐπανόδου. Στὴν παρέλασι τῶν ἀεροπόρων μας τοὺς ἔλουσε μὲ ἀτέλειωτα χειροκροτήματα καὶ τὰ φρέσκα λουλούδια πού τοὺς χάρισε, ἦσαν ραντισμένα ἀπ' τὰ δάκρυα τῆς χαρᾶς τῆς.

Ἄλλ' ὅπως πάντα, πολὺ γρήγορα οἱ ἀεροπόροι μας βρέθηκαν πάλι ἔτοιμοι στὸ προσκητήριο τοῦ καθήκοντος. Κεῖνοι πού εἶχαν οἰκογένειες δὲν πρόφθασαν σχεδὸν νὰ τίς ἴδουνε, γιατί οἱ Ἑλληνικὲς Μοῖρες εἶχαν δουλειὰ νὰ συνεχίσουν καὶ τοὺς καλοῦσαν στὴ γραμμὴ τῆς ἀπογειώσεως. Στὰ φωτολουσμένα νησιὰ τοῦ Αἰγαίου μας ἀπλώνονταν ἀκόμα τὸ σκοτεινὸ σύννεφο τῆς σκλαβιάς κι' οἱ Γερμανοὶ ἦσαν ἀκόμα γαντζωμένοι στὴν Κρήτη, στὴ Μῆλο, στὴ Ρόδο· κι' ἔπρεπε τὸ φτερωτὸ πελέκι τῆς Ἀεροπορίας μας νὰ ἐξακολουθήσῃ τὰ χτυπήματά του στὶς βαρειᾶς ἀτσάλινες ἀλυσσίδες, ἕως ὅτου τίς συντρίψει ὀλότρελα.

Ἔτσι, προτοῦ προφθάσουν νὰ προσκυνήσουν τὸ φιλόξενο χώμα τῆς Ἀττικῆς γῆς οἱ Αἰγυπτιώται ἀεροπόροι, ὅπως καὶ οἱ ξενιτεμμένοι ἀπ' τὴν Ἑλλάδα συνάδελφοί των πού ξαναγύρισαν, ἔχοντας ὡς μόνη ἱκανοποίησι τὴ φορὰ τούτη ὅτι ἀπογειώνονται ἀπ' τὰ ἐλεύθερα ἑλληνικὰ ἐδάφη, ξανάρχισαν τὸ ἔργο τῶν ἐλευθερωτῶν καὶ ἐκδικητῶν μαζί, τοῦ ὁποίου οἱ προηγούμενες ἔνδοξες σελίδες εἶχαν γραφῆ στὴ Λιβύη, τὴ Μεσόγειο, τὴν Ἰταλία, τὴ Σερβία.

Καθημερινὲς ἀποστολὲς βομβαρδισμοῦ καὶ ἀναγνωρίσεως ἔγιναν κατὰ τὸ διάστημα τοῦ Νοέβρη καὶ Δεκέβρη στὴν Κρήτη καὶ σ' ἄλλα νησιὰ, οἱ ὁποῖες ἐξακολουθοῦν ἀκόμα. Οἱ ἐπίσημες συγχαρητήριες συμμαχικὲς ἀναφορὲς πάνω στὴν ἐπιτυχία τῶν ἀποστολῶν τούτων καὶ τὴν συμβολὴ των στὴ γενικὴ ὑπόθεσι τοῦ πολέμου ἀποτελοῦν νέα διπλώματα τιμῆς γιὰ τοὺς ἰκάρους μας. Κι' ὁ ἀπολογισμὸς τῶν ἀπωλειῶν, προσθέτει καινούργια πένθη στὸ ὄπλο τοῦτο τῶν ἐξακολουθητικῶν καὶ μεγάλων θυσιῶν.

Ἄλλ' ἐδῶ δὲν πρόκειται νὰ κάνουμε νεκρολογίες. Καὶ ἄλλοτε τὸ εἶπαμὲ, πῶς οἱ ἥρωες δὲν πεθαίνουν. Ὁ σμηνίας Γιάννης Βατιμπέλλας πρόσθεσε τὸ ὄνομά του στὸν μακρὺ κατάλογο τῶν ἀθανάτων τὸν περασμένο Νοέβρη πάνω ἀπ' τὴν Κρήτη. Στὸν νεοσκαμμένο κι' ἄγνωστο γιὰ μᾶς τάφο του, σὲ κάποια χιονισμένη πλαγιά τῶν Λευκῶν Ὀρέων, καρφώνουμε τὸ κλωνάρι τῆς ἀμάραντης δάφνης, τὸν «κότινο» τῆς θανάσιμης πάλης του μὲ τὸν ἐχθρὸ καὶ τὸ πεπρωμένο. Θὰ σᾶς μεταδώσουμε, μόνον τὴν τελευταία του δραματικὴ πτῆσι, ὅπως μᾶς τὴν περιέγραψε ὁ πιλότος ἐνὸς ἄλλου ἀεροπλάνου, τὸ ὁποῖον μαζί μὲ τὸν Βατιμπέλλα ἀποτελοῦσε τὸ ζευγάρι τῆς ἀποστολῆς. Ἔτσι θὰ ζήσουμε τίς

στιγμές κείνες μαζί κι' έμείς και θά συμμεριστούμε τή λύπη κείνου· πού γύρισε μόνος:

«Τή μέρα εκείνη του Νοέβρη, καθώς σ' όλες τις προηγούμενες, ό κόσμος τής άγαπητής μας Μοίρας 335 βρισκόταν άπ' τά χαράματα· σέ πυρετώδη κίνησι προετοιμασίας. Οί πιλότοι, χωμένοι μέσ' τά παχειά γούνινα σακάκκια μας, συγκεντρωνόμαστε στην αίθουσα έπιχειρήσεων. Οί σμηνίτες και οι μηχανικοί έκαναν τις τελευταίες έπιθεωρήσεις και τις πρωινές έτοιμασίες στα άεροπλάνα, πού έπρόκειτο νά άπογειωθούν για τις διάφορες άποστολές των. Η καθημερινή τούτη δουλειά, γινόταν πάντα με καινούργια ευχαρίστησι' τρία χρόνια τώρα στις Μοίρες, τό προσωπικό γνωρίστηκε κι' αγαπήθηκε με τό ύλικό και — όσο κι' άν φαίνεται παράξενο—κατέληξε νά τό θεωρή και κείνο έμψυχο.

Βγαίνοντας άπ' την αίθουσα έπιχειρήσεων βαδίζουμε με τόν Βα-τιμπέλλα πρós τά άεροπλάνα μας· πήραμε λεπτομερείς οδηγίες για την άποστολή μας και τό δρομολόγιο πού θ' άκολουθήσουμε. Άπ' την ώρα πού ό Μοίραρχος μάς έσφισε τό χέρι, τελειώνοντας όσα είχε νά μάς ίπη, και μάς εύχήθηκε «καλή τύχη», μπορεί νά λογαριάση κανείς πως ξεκινάμε για την έπιτυχία ή τό άγνωστο. Καθώς είμαι ό άρχηγός του δυαδικού σχηματισμού μας, ή εύθύνη τής άποστολής δέν με τρομάζει, γιατί έχω πεποίθησι στο συνεργάτη μου. Είναι πιλότος πολλές φορές δοκιμασμένος σέ περιστάσεις κρίσιμες. "Αν παραστή ανάγκη θά τόν προστατεύσω και κείνος πάλι θά χύση τό αίμα του για νά με γλυτώση, άν τά γερμανικά με φέρουν σέ δύσκολη θέσι. Καθώς βαδίζουμε δίπλα - δίπλα, όπως σέ λίγο και θά πετάμε τό ίδιο, κ' ίσως κατεχόμενος άπό κάποιο προαίσθημα, τόν κυτάζω προσεχτικώτερα: Είναι ένα παιδι μόλις 23 χρόνων, ψηλό και μελαχροινό, με έντονα τά χαρακτηριστικά και άδρη φυσιογνωμία. Μου χαμογελά. Είναι πάντα έτσι πρόσχαρος. "Ισως άλλωστε νά μήν έχη τό ίδιο τό δικό μου προαίσθημα: τή στιγμή τούτη' ίσως και νά τώχη, μά ή πάντα χαρούμενη φυσιογνωμία του δέν θέλει νά τό προδώση.

"Έτσι μου χαμογελοῦσε κι' όσην ώρα πετούσαμε, ζευγαρωτά, πρós την Κρήτη. Ό καιρός δέν ήταν καλός κ' ή όλοένα πιό φουρτουνιασμένη θάλασσα πού άπλωνόταν κάτω μας γεμάτη άπό άσπρα προβατάκια, τούς άφρους τών κυμάτων, καθώς και τό μολυβόχρωμο κλείσιμο του όρίζοντα πρós τά Νότια, έδειχνε καθαρά πως στις άκτές τής Κρήτης μάς περίμενε ή θύελλα. Κείνο πού μ' άνησυχούσε περισσότερο δέν ήταν ή θύελλα, όσο ή τύχη τής άποστολής μας. "Έπρεπε νά κάνουμε άναγνώρισι στην περιοχή τών Γερμανών, νά έπισημάνουμε τις θέσεις τους, νά χτυπήσουμε κάθε προσβληταίο κατά την αντίληψί μας στόχο και κατόπιν νά προσγειωθούμε στο συμμαχικό άεροδρόμιο του νησιού, για νά δώσουμε τις πληροφορίες μας στα εκεί άεροπλάνα διώξεως, πού περίμεναν για νά έκτελέσουν έλαφρό βομβαρδισμό στην ίδια περιοχή, πάνω στη βási τών πληροφοριών μας. Πολύπλοκος μά άκριβέστατος μηχανισμός, μέσ' τόν όποιο κάθε κίνησι είναι προκαθωρισμένη και

μελετημένη και πρέπει στην έκτέλεσι νά γίνη σωστή και στην ώρα της.

Ἡ θύελλα λοιπὸν ποῦ με ἀνησυχούσε, μᾶς περίμενε και μᾶς ὑποδέχτηκε μάλιστα, στίς παρυφές τοῦ νησιοῦ. Ἡ ὑποδοχή της μάλιστα ἦταν, ἂν μπορῆ νά πῆ κανεὶς ἔτσι, ζωηροτάτη. Συνεχίζουμε τὴν πτήσι μές τὴν καταιγίδα. Χάνω τὸν σύντροφό μου ἀπ' τὰ μάτια μου και παλεύω μόνος· τὸ ἴδιο και κείνος βέβαια. Ἡ πάλη τούτη εἶναι ἡ μόνη στὴν ὁποία δὲν μπορεῖ ὁ ἕνας μας νά βοηθήσῃ τὸν ἄλλο.

Βγαίνοντας ἀπ' τὴν καταιγίδα δὲν ἀργῶ νά τὸν παρατηρήσω σὲ κάποια ἀπόστασι. Τὰ καταδιωκτικά μας εἶχαν νικήσει τὸν πρῶτο ἐχθρό, τὴν μανία τῆς φύσεως. Σχεδὸν ταυτόχρονα ἐμφανίζεται στὸ βάθος τοῦ ὀρίζοντα, μπροστά μας, κι' ὁ δεύτερος: Οἱ γερμανικὲς κατασκηνώσεις τῶν Χανιῶν. Χαμηλώνοντας πηγαίνουμε πρὸς συνάντησί τους γιὰ νά κάνουμε καλύτερα τὴν ἀναγνώρισι και περιμένουμε ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ και τὴν ὑποδοχὴ τῆ δικῆ τους, δηλαδή τὰ πυρὰ τοῦ ἀντιαεροπορικοῦ πυροβολικοῦ τους. Ἀπὸ προηγούμενες ἀποστολὲς εἶχαμε σαφῆ γνῶσι τῆς σοβαρότητος τοῦ ἐχθροῦ μας· οἱ Γερμανοὶ τῶν Χανιῶν διέθεταν ἄφθονο, βαρὺ κι' ἐλαφρὸ, ἀντιαεροπορικὸ και πάντοτε οἱ βολές του ἦσαν καλοζυγιασμένες· ἀλλοίμονο δὲ σ' ὅποιον ἔπεφτε στὸ φράγμα του.

ταυτόχρονα με τὶς πρῶτες τολῦπες ἀρχίζουμε τοὺς ἐλιγμούς. Τὸ σκάφος ἀρχίζει νά χοροπηδᾷ ἀπ' τὰ ἐκρηκτικὰ κύματα ποῦ ξεσποῦν τριγύρω του· ὁ οὐρανὸς παίρνει γρήγορα τὴ μαγευτικὴ διακόσμηση, ποῦ τοῦ δίνουσι τὰ λευκὰ αὐτὰ συννεφάκια, ποῦ ἀπρόοπτα ἐμφανίζονται κ' ἐξαφανίζονται στὸ γαλάζιο φόντο τοῦ ὀλόγυρά μας. Ὑποχρεώνοντας τοὺς Γερμανοὺς διαρκῶς ν' ἀλλάζουν τὴ σκόπευσι με τοὺς ἐλιγμούς μας, ἐκτελοῦμε τὴν ἀναγνώρισι τῆς περιοχῆς και σημειώνουμε τὶς πληροφορίες ποῦ πρέπει νά δώσουμε.

Ὅταν τελειώσαμε ἀπ' τὰ Χανιά πήραμε κατεύθυνσι γιὰ τὸ ἐχθρικὸ ἀεροδρόμιο τοῦ Καστελιοῦ, πρὸς τὸ Ρέθυμνο. Στὸ δρόμο μιὰ σειρὰ ἀπὸ γερμανικὰ μηχανοκίνητα ἀργεῖ ν' ἀντιληφθῆ τὴν παρουσία μας και μᾶς παρέχει τὴν εὐκαιρία χρησιμοποίησεως τῶν πυροβόλων μας. Ἐκτελοῦμε ἀπότομη ἀτακόρυφη ἐφόρμησι και περνᾶμε κατὰ μῆκος τῆς φάλαγγας, ἀπ' τὸ τέλος της πρὸς τὴν ἀρχὴ της, λίγα μέτρα ἀπὸ πάνω της, ἐνῶ τὰ πυροβόλα μᾶς ρίχνουν συνεχῶς. Ἐχω τὴν εὐχαρίστησι νά διαπιστώσω πέρνοντας τὴ στροφῆ ἀνόδου, πῶς τὰ περισσότερα ἀπ' τὰ αὐτοκίνητα ἔχουν τιναχτῆ δεξιὰ κι' ἀριστερὰ τοῦ δρόμου και πῶς μερικὰ ἀπ' αὐτὰ καίγονται.

Ἐνθουσιασμένοι ἀπ' τὸ ἐπεισόδιο τοῦτο προσγειωνόμαστε στὸ δικό μας ἀεροδρόμιο και ἀναφέρουμε τὶς πληροφορίες μας. Μετὰ δέκα λεπτὰ πέρνουμε τὸ δρόμο τῆς ἐπιστροφῆς. Γιὰ ν' ἀποφύγουμε τὰ γερμανικὰ ἀντιαεροπορικὰ, ποῦ σημείωσαν ἤδη τὴν παρουσία μας στὸ νησί και θὰ μᾶς περιμένουν κατὰ τὴν ἐπάνοδο, δὲν πρόκειται νά γυρίσουμε ἀκριβῶς ἀπ' τὸν ἴδιο δρόμο. Πετᾶμε πάνω ἀπ' τὶς δυτικὲς παρυφές τῶν Λευκῶν Ὀρέων, περνώντας σύρριζα μέσα ἀπ' τὶς χιονισμένες

χαράδρες. Τὸ θέαμα τῶν ἀπόκρημνων χιονοσκεπῶν βράχων τῆς ἄγριας αὐτῆς περιοχῆς τῶν ἡρωϊκῶν θρύλων, ἀκόμα ἀγριώτερης μέσ' τὴν λευκότητά της, εἶναι καθαυτὸ ἐκθαμβωτικὸ καὶ με ἀπορροφᾷ γιὰ λίγες στιγμὲς ὅταν, ξαφνικά, ἀκούω τὴ φωνὴ τοῦ συντρόφου μου μέσ' τὸ ραδιοτηλέφωνο: «Μᾶς ρίχνουν! Μᾶς ρίχνουν ἐλαφρὰ ἀντιαεροπορικὰ» κί' ἀμέσως κατόπιν με πόνω: «μὲ χτύπησαν!...».

Τοῦ δίνω βιαστικά τις ὁδηγίες ἀσφαλείας. Σβυσμένα τὸν ἀκούω νὰ μοῦ λέγῃ κάτι καὶ μόλις σχεδὸν ξεχωρίζω «πὼς τὸν πνίγει ἡ ὄσμη τῆς γλυκόλης κί' οἱ καπνοὶ ποῦ βγαίνουν ἀπ' τὸν κινητήρα του καὶ πὼς θὰ προσπαθοῦσε νὰ ἐπιστρέψῃ γιὰ προσγείωσι». Τὰ λόγια του ὅμως τοῦτα ἦταν καὶ τὰ τελευταῖα του. Σχεδὸν ἀμέσως βλέπω τὸ ἀεροπλάνο του νὰ παίρνῃ μιὰν ἀπότομη ἄνοδο, νὰ ὑψῶνῃ τὸ ρυγχοσ του σὲ μιὰ τελευταῖα, θάλεγε κανεὶς, ἀπελπισμένη προσπάθεια ἀντιμετωπιέσεως τοῦ Μοιραίου του, ἐνῶ ταυτόχρονα πυκνοὶ μαῦροι καπνοὶ τὸ τυλίγουν κί' οἱ φλόγες ποῦ ἀκολουθοῦν τὸ μεταβάλλουν σὲ τεράστιο πυροτέχνημα.

Ἀπὸ κείνη τὴ στιγμὴ ὁ σημνίας Βατιμπέλλας ἦταν χαμένος. Τὸ ἀεροπλάνο του βυθίστηκε κατακόρυφα καὶ χάθηκε μες τις χιονισμένες χαράδρες τῶν Λευκῶν Ὁρέων.

Καταπνίγοντας τοὺς λυγμοὺς ποῦ ἀνέβηκαν ἀπ' τὰ στήθια μου, τοῦ ἔστειλα τὸν τελευταῖο ἀποχαιρετισμὸ με τὸ χέρι καὶ τὰ πολυβόλα. Οἱ τρεῖς κανονισμένες ριπὲς των, τοῦ ἀπένειμαν τὸ συναδελφικὸ φόρο τιμῆς πάνω ἀπ' τὸν ἄγνωστο τάφο του.

Ἔτσι σκοτώθηκε τὸ σεμνὸ αὐτὸ παλλικάρι τοῦ Αἰγυπτιώτου Ἑλληνισμοῦ, πάνω ἀπ' τὴν ἡρωϊκὴ μεγαλόνησο. Εὐτύχησε νὰ ἰδῆ τὴν πραγματοποίησι τοῦ ὄνειρου του καὶ με τὸ θάνατό του νὰ προσθέσῃ ἕναν ἀκόμα κρίκο στὴν ἄλυσσιδα, ποῦ ἀπ' τὴν ἐποχὴ τῶν Πτολεμαίων, συνδέει τοὺς δυὸ Ἑλληνισμοὺς.

* * *

Ἄν ἡ ἐπιβίωσι τῆς ψυχῆς εἶναι πραγματικότητα, δὲν μπορούμε ἀλλοιώτικα νὰ φαντασθοῦμε τὴ ψυχὴ τοῦ ἀγνοῦ αὐτοῦ νέου, παρὰ σᾶν ἕναν περήφανο μυθολογικὸ ὀλόλευκο ἀετὸ, φωλιασμένον ἀπ' τὴν τραγικὴ κείνη ὥρα σὲ κάποιον ἀπόκρυφο φαράγγι τῶν Λευκῶν Ὁρέων. Τὸν φανταζόμαστε ἀκόμα, τις ὥρες ποῦ θὰ κοπάξῃ ἡ βαρυχειμωνιά ἐκεῖ πάνω, νὰ σέρνεται ἔξω ἀπ' τὴν ἀπρόσιτη ἀετοφωλιά του, ν' ἀνεβαίνει σὲ κάποιαν ἀπόψηλη κορφὴ, σὲ κάποιον «ριζιμιὸ χαράκι», ὅπως ὁ θρυλικὸς ἀετὸς τοῦ δημῶδους ἡρωϊκοῦ τραγουδιοῦ τῆς Κρήτης κί' ἀπ' ἐκεῖ, ἀγναντεύοντας πρὸς τὴ λευτερωμένη πιά μαρτυρικὴ γῆ, γιὰ τὴν ὁποία ἔχυσε τὸ αἷμα του, νὰ παρακαλῆ με τις θλιβερὲς καὶ συμβολικὲς στροφές τοῦ τραγουδιοῦ:

«... Ἦλιε, ἀνάτειλε!... Ἦλιε φέξε καὶ δῶσε, γιὰ νὰ λυώσουνε τὰ χιόνια
[ἀπ' τὰ φτερά μου...»

Και κατόπιν νοσταλγικά να στρέφη το αετήσιο βλέμμα του κατά: τὸ Νοτιά, πρὸς τὴ χώρα τῶν φοινίκων καὶ τῶν ρόδιων χαραυγῶν, ἀπ' τὴν ὁποία μιὰ μέρα ξεκίνησε, μαζὺ μὲ τοὺς ἄλλους φτερωτοὺς ἀπελευθερωτῆς, γιὰ νὰ φέρῃ τ' ἀνεκτίμητα δῶρα τῆς λευτεριάς στὴ Μητέρα: Ἑλλάδα.

Πολὺ λίγες γραμμὲς γράφτηκαν στὸν «Φόρο Τιμῆς» γιὰ τὸν Αἰγυπτιώτη Ἑλληνισμό μας. Πολὺ λίγες καὶ τόσο σύντομες, ποὺ δίνουν τὴν ἀντίθεσι μὲ τὸ μακρύχρονο διάστημα, ποὺ μείναμε κοντὰ του καὶ θερμοανθήκαμε ἀπ' αὐτόν, σὰν στὴν ἀγκαλιὰ μιᾶς δεύτερης πατρίδας μας. Σταθμοὶ πολλοί. Σταθμοὶ τιμητικοὶ τὸν πλαισιώνουν μὲ τὰ παιδιὰ του, ποὺ τὰ ἐμπιστεύθηκε γιὰ μιὰ μακρυνὴ περίοδο στὴ μάχη, γιὰ τὴ λευτεριά τῆς δικῆς του καὶ δικῆς μας Ἑλλάδας. Πάντως ἢ πιὸ πάνω «ἀφιέρωσι» ἀνήκει ὀλοκληρωτικὰ σὲ ὅλους τῆς ὑποδοχῆς μας καὶ ἰδιαίτερα σὲ δυὸ παιδιὰ τῆς μάχης, ποὺ πολυγωνώσαμε καὶ σ' ἓνα πατέρα ἀπ' τίς συντροφίες, ποὺ ἐκτιμήσαμε.

Ὁ Γιάννης Βασιμπέλλας τὸ ἡρωϊκὸ παιδί τῆς Ἀλεξάνδρειας κι' ὁ Στέφανος Τακτικός, τὸ σεμνὸ παλλικάρι τοῦ Καΐρου, ποὺ ἔπεσε στὴ Ροδεσία, εἶναι οἱ πρῶτοι. Ὁ τρίτος ὁ Στράτης Σταματίου κλείνεται στὸ φωτοστέφανο τοῦ Ἑλληνα πατέρα. Γιὰ τὰ τρία παιδιὰ του ποὺ ἔδωσε στὸν πόλεμο, ποτέ του δὲν παραπονέθηκε, ποτέ του δὲν λυποψύχησε, ποτέ του δὲν ξέφυγε ἀπ' τὸ πνεῦμα τοῦ πραγματικοῦ ἰδεολόγου Ἑλληνα. Γιὰ μᾶς τοὺς περαστικούς καὶ μόνον δάκρυζε. Γιὰ μᾶς θυσίαζε τὸ κάθε τι, γιὰ νὰ θερμάνῃ τὸ παράπονο τῆς ὀρφάνειας μας, τὸ σαράκι τῆς νοσταλγίας.

Στὸ δάκρυ τοῦ σεμνοῦ αὐτοῦ οικογενειάρχῃ, στέλνει στοὺς Ἑλληνες τῆς Αἰγύπτου τίς πιὸ θερμὲς εὐχαριστεῖς καὶ τὴν πιὸ ὀλόψυχη ἀνάμνησι, ἓνας περαστικὸς ξενιτεμένος φίλος.

Γιάν. Μιχόπουλος
Ἑποσημναγός